

STATISTIKENS FRAMSTÄLLNING

Allmänna val, valresultat

Ämnesområde

Demokrati

Statistikområde

Allmänna val

Produktkod

ME0104

Referenstid

9 september 2018

7 april 2019 (omval i Falun)

Kontaktuppgifter

Statistikansvarig myndighet	Statistiska centralbyrån (SCB)
Kontaktinformation	Avd. Befolkning och välfärd (BV) / Demokratistatistik
E-post	valstatistik@scb.se
Telefon	010-479 40 00

Innehåll

1	Statistikens sammanhang.....	3
2	Undersökningsdesign	4
2.1	Målstorheter	4
2.2	Ramförfarande	4
2.3	Förfaranden för urval och uteslutning	4
2.4	Insamlingsförfarande.....	4
2.4.1	Datainsamlingsmetoder	4
2.4.2	Mätning.....	5
2.4.3	Bortfallsuppföljning	5
2.5	Bearbetningar.....	5
2.6	Granskning.....	5
2.6.1	Granskning under insamlingen	5
2.6.2	Granskning av mikrodata	5
2.6.3	Granskning av makrodata	5
2.6.4	Granskning av redovisning	5
2.7	Skattningsförfarande	6
2.7.1	Principer och antaganden	6
2.7.2	Skattningsförfarande för målstorheter.....	6
2.7.3	Skattningsförfarande för tillförlitlighet.....	6
2.7.4	Röjandekontroll	6
3	Genomförande	7
3.1	Kvantitativ information.....	7
3.2	Avvikelser från undersökningsdesignen	7

1 Statistikens sammanhang

Statistiken visar antal röstberättigade, valdeltagandet, valresultaten och mandatfördelning vid riksdagsvalen, landstingsfullmäktig- och kommunfullmäktigevalen. Allmänt kan sägas att statistiken ger en samlad bild av allmänna valen som en redovisning av ett av de viktigaste inslagen i den svenska demokratin. Det ska vara en dokumentation som är hållbar för den forskning och användning som kommer att efterfrågas under en lång framtid.

Ungefär ett år innan valet publicerar SCB preliminära uppgifter om röstberättigade. De preliminära uppgifterna bygger på SCB:s befolkningsframskrivningar (för en beskrivning av statistikens kvalitet i samband med 2018 års val se [Preliminärt röstberättigade](#)).

Efter valet genomför SCB ytterligare två undersökningar som ger fördjupad kunskap med utgångspunkt från valresultaten. Våren efter valet publicerar SCB undersökningen om [nominerade och valda kandidater](#) som består av en redovisning av de kandidater som nomineras och väljs in till riksdag, landstings- och kommunfullmäktige. Redovisningen sker efter olika indelningsgrunder, exempelvis kön, ålder, utbildning, inkomst och födelseland. Valda kandidater är de som vid valtillfället väljs in för partierna och därmed är samstämmigheten med antalet tillsatta mandat stor (endast ej tillsatta mandat, s.k. tomma stolar, skiljer sig mellan valda kandidater och fördelade mandat).

För att vara nomineringsbar i svenska val behöver personen också vara röstberättigad i samma val. För att möjliggöra studier av representativitet bland folkvalda publicerar SCB vid samma tillfälle även mer ingående statistik om de röstberättigade med motsvarande indelningar som i statistiken om nominerade och valda.

Senare samma år publicerar SCB [valdeltagandeundersökningen](#) som från och med 2018 års val är en totalräknad undersökning. I undersökningen framgår valdeltagandet i olika grupper exempelvis bland män och kvinnor, bland unga och gamla, bland resurssvaga och resursstarka och bland in- och utrikes födda. Därmed ger valdeltagandeundersökningen en fördjupad förståelse av valdeltagandet, som redovisas på olika geografiska nivåer i samband med publiceringen av valresultaten.

I samband med svenska Europaparlamentsval publicerar SCB motsvarande undersökningar, dvs.: [valresultat](#), [nominerade och valda](#) samt [valdeltagandeundersökningen](#).

2 Undersökningsdesign

2.1 Målstorheter

Undersökningen målstorheter är de röstberättigade i allmänna valen, avgivna röster, både giltiga röster fördelade efter parti och ogiltiga röster samt fördelade mandat.

2.2 Ramförfarande

Eftersom undersökningen är en totalräkning av valresultaten är ramen densamma som undersökningens målpopulation, dvs. undersökningen mäter allt det som den har för avsikt att mäta. SCB erhåller uppgifter om målpopulationen av Valmyndigheten och i samtliga fall är rampopulationen densamma som målpopulationen.

Undersökningens observationsobjekt är röstberättigade personer, valsedlar som fördelas mellan partierna samt mandat som tillsätts i riksdag, landsting- och kommunfullmäktige.

Röstberättigade till riksdagsvalet är de svenska medborgare som senast på valdagen fyllt 18 år. Svenska medborgare bosatta i utlandet tas med i röstlängden om de varit folkbokförda i Sverige någon gång och utvandrat under de senaste tio åren eller om de 30 dagar före valdagen anmält att de vill tas upp i röstlängden. En inkommen röst räknas i detta sammanhang som en anmälan.

Röstberättigade till landstings- och kommunfullmäktigevalen är svenska medborgare bosatta i Sverige, samt utländska medborgare från EU, Norge eller Island, samt övriga utländska medborgare som varit folkbokförda i Sverige i minst tre år. Även vid dessa val måste personen ha fyllt 18 år senast på valdagen för att få rösta. Gotland har inget val till landstingsfullmäktige.

Vallagen, SFS 2005:837, reglerar vem som har rösträtt vid svenska val.

2.3 Förfaranden för urval och uteslutning

Inget urval och ingen uteslutning förekommer i denna undersökning.

2.4 Insamlingsförfarande

2.4.1 Datainsamlingsmetoder

Data inhämtas från Valmyndighetens register. Efter valet räknar länsstyrelserna samman de slutgiltiga valresultaten i respektive län. Valresultaten levereras till Valmyndigheten som sammanställer valresultaten för riket. En tid efter valet kan SCB hämta filer med de slutgiltiga valresultaten från en server på Valmyndighetens webbplats enligt en på förhand definierad filbeskrivning. Därmed får SCB de av Valmyndigheten fastställda och kontrollerade uppgifterna och behöver inte hämta uppgifter från olika källor.

2.4.2 Mätning

Mätinstrument i detta sammanhang är den sammanställda röstlängden, Valmyndighetens sammanställning av valdistriktens räknade röster samt tillsatta och erhållna mandat.

Information om de slutliga observationsvariablerna och statistikens detaljerade innehåll finns på SCB:s webbplats. Där beskrivs alla variabler och värdemängder m.m. Dokumentationen finns på www.metadata.scb.se under *Allmänna val, valresultat*.

Det går även i Kvalitetsdeklarationen för Allmänna val, valresultat hitta information om observationsvariablerna.

2.4.3 Bortfallsuppföljning

Inget bortfall förekommer i denna undersökning.

2.5 Bearbetningar

Filerna som erhålls från Valmyndigheten kontrolleras mot erhållen filbeskrivning för att säkerställa att importen till intern databas har fungerat.

2.6 Granskning

Data kontrolleras i ett första skede när interna databaser skapas. Därefter kontrolleras alla tabeller som publiceras. Data kontrolleras mot av Valmyndigheten publicerade uppgifter.

2.6.1 Granskning under insamlingen

Inga kontroller görs under insamlingen eftersom SCB erhåller alla filer vid ett tillfälle från Valmyndigheten. Däremot kontrolleras antal inkomna röster, samt fördelade mandat innan det att valresultatet slutgiltigt fastställs av Valmyndigheten.

2.6.2 Granskning av mikrodata

När SCB har hämtat data från Valmyndigheten görs ett antal logiska kontroller av röstberättigades ålder, att valda ledamöter finns bland nominerade kandidater, att antalet röstberättigade stämmer med röstlängden, att nominerade kandidaters personnummer är giltiga, samt att de har en giltig valgrund, att röstberättigade och röstande stämmer med Valmyndighetens uppgifter

2.6.3 Granskning av makrodata

När SCB skapar interna databaser med valresultat jämförs de med av valmyndigheten publicerade uppgifter.

2.6.4 Granskning av redovisning

Inför publicering granskas samtliga delar av materialet efter laddning i SCB:s webbpubliceringsverktyg och efter laddning i

statistikdatabasen. SCB kontrollerar att alla tabeller och diagram finns med och att ingen av dem är tom eller innehåller obegripliga värden, till exempel interna koder. Rubriker och förklaringar till tabeller och diagram granskas så att de är korrekta. Man kontrollerar också att överensstämmelse råder där samma siffervärde eller text används på flera ställen. Det sker även en kontroll att data och metadata ser riktiga ut efter publiceringen på webbplatsen. Det görs genom den externa Statistikdatabasen på SCB:s webbplats.

Vidare jämförs all redovisning av valresultat Valmyndighetens uppgifter innan publicering. Dessa görs i största möjliga mån ner på minsta redovisningsgrupp. Vid eventuella felaktigheter tas kontakt med ansvariga på Valmyndigheten för eventuella upprättningar av leveransfiler till SCB.

2.7 Skattningsförfarande

Statistiken är totalräknad och redovisas enbart i antal och andelar.

2.7.1 Principer och antaganden

Eftersom undersökningen består av en totalräkning med redovisning av antal och andelar är de enda beräkningar som görs andelsberäkningar för hela Sverige och för de olika redovisningsgrupperna. Det totala antalet röster består av samtliga giltiga röster, samtliga ogiltiga röster och samtliga blanka röster. En ny kategori av ogiltiga röster i 2018 års val var röster på ej registrerade partier.

Valdeltagande beräknas som andelen röster (giltiga och ogiltiga) av antalet röstberättigade personer. Olika förutsättningar gäller för vilka som är röstberättigade i val till riksdag, landstings- och kommunfullmäktige (se 2.2).

2.7.2 Skattningsförfarande för målstorheter

För skattning av antal röstberättigade, avgivna röster samt fördelade mandat görs en enkel summering av alla ingående personer och hushåll för de aktuella grupperna. Vid beräkning av valdeltagande görs först en summering alla avgivna röster, samt för antalet röstberättigade för varje geografisk nivå där valdeltagandet beräknas.

2.7.3 Skattningsförfarande för tillförlitlighet

Inga skattningar av osäkerhetsmått görs.

2.7.4 Röjandekontroll

Bedömningen har gjorts att inga skyddsmetoder behövs då statistiken presenteras på en övergripande nivå vilket gör det omöjligt att identifiera enskilda individer i statistiken.

3 Genomförande

Undersökningen genomförs i samband med allmänna val. Även vid omval och extraval uppdaterar SCB interna databaser och externa resultattabeller.

3.1 Kvantitativ information

Allmänna valen kan beskrivas som den största kollektiva samhällshändelsen. I 2018 års riksdagsval var ca 7,5 miljoner röstberättigade. Motsvarande antal i landstings- och kommunfullmäktige var 7,8 respektive 7,9 miljoner. Valdeltagandet ökade för fjärde året i rad och blev i riksdagsvalet 87,2 procent, i landstingsfullmäktigevalen 83,7 procent och i kommunfullmäktigevalen 84,1 procent. Det betyder att totalt nästan 19,5 miljoner röster lades i allmänna valen 2018. Totalt fördelades 14 745 mandat baserat på rösternas fördelning: 349 mandat i riksdagen, 1 696 mandat i landstingsfullmäktige och 12 700 mandat i kommunfullmäktige.

Valet till kommunfullmäktige i Falun överklagades och omval ägde rum den 7 april 2019. I omvalet i Falun var nära 46 000 personer röstberättigade, valdeltagandet blev 61 procent och totalt tillsattes 61 mandat.

3.2 Avvikelser från undersökningsdesignen

Inga avvikelser har gjorts.